

Eripedagoogi teenus rehabilitatsioonimeeskonnas

Inga Mutso
Lektor, PhD

Eripedagoogi teenuse rehabilitatsioonimeeskonnas

- **Teenuse nimetus:**

eripedagoogi teenus rehabilitatsioonimeeskonnas
(eripedagoogiline uuring)

Erivajadusega isiku kirjeldamisel lähtutakse
pedagoogilisest, psühholoogilisest ja meditsiinilisest
aspektist.

Eripedagoogi teenuse rehabilitatsioonimeeskonnas

Pedagoogiline aspekt:

- pedagoogilise diagnostika alusel;
- õppetegevuses osalemise kirjeldus.

Psühholoogiline aspekt:

- tunnetusprotsesside arengu seisukohalt;
- kliendi isiksus, suhtlemine, käitumine;
- õppetegevuses osalemise kirjeldus.

Meditiiniline aspekt:

- vajadusel.

Eripedagoogi teenuse rehabilitatsioonimeeskonnas

- **Teenuse osutaja:** kõrgharidusega eripedagoog, kellel on vähemalt viieaastane staaž oma erialal
- **Valdkond,** kus antud või sarnast teenust praegu osutatakse on **rehabilitatsioon.**

Teenuse osutamise erisused rehabilitatsioonisfääris

- **Eripedagoogi teenus hariduses**

Õpetamine toimub isiku arengule ja võimetele vastava arengu- või õppekava rakendamise, õppeprotsessi planeerimise ja juhendamise ning õpilase potentsiaalsele arenguvallale vastava õpikeskkonna kujundamise kaudu.

Parandusõpe hariduses on õppimisprotsessi toetav teenus, mille puhul õppimiseks oluliste psüühiliste protsesside korrigeerimise kaudu parandatakse hariduse omandamise kvaliteeti.

Eripedagoogi teenus rehabilitatsioonimeeskonnas

- on isiku edasijõudmise analüüsimine; arenguliseks ja hariduslikuks toimetulekuks vajalike keskkondade ja õppekavade sobivuse analüüsimine; isiku õpioskuste ja õppimiseks oluliste psüühiliste protsesside uurimine isiku arengulist eripära arvesse võttes ja eelneva põhjal pereliikmete või toetavate isikute sobilikest tingimustest esmane teavitamine; elukestva õppimise vajaduste ja võimaluste väljaselgitamine, arvestades inimese puudest, hälbest või haigusest/häirest tingitud arengulisi ja ealisi muudatusi ning erivajadusi.

Teenuse osutamise eesmärk

- Kliendi kui oma elus keskse isiku aktiveerimise, kaasamise ja normaliseerimise eesmärgi püstitamine hariduslikus mõttes tema toimimisest õppimisprotsessis ülevaate saamise kaudu, nõustamine puudest, hälbest või haigusest tingitud hariduslike erivajaduste ja hariduse saamist võimaldavate toetavate meetodite osas.

Kliendi/pere esmane vastuvõtt (1)

1) Üldinformatsiooni kogumine

- Usaldussuhte loomine
- Haridustee ja/või tööelu kulgemisest ülevaate saamine
- Võimalike puudega seotud probleemide ja takistuste välja toomine
- Kliendi/pere rahulolu hindamine, soovide, ootuste väljaselgitamine

Kliendi/pere esmane vastuvõtt (2)

2) Kliendi uurimine pedagoogilis-psühholoogilisest aspektist

- Puude spetsiifikat arvesse võttev õpioskuste ja õpistiili välja selgitamine tunnetustegevusest ülevaate saamise kaudu
- Teadmiste ja oskuste orienteeruva taseme väljaselgitamine võttes arvesse isiku eelnevat arengut ja õpitee kulgu
- Efektiivsete abistamisvõtete väljaselgitamine

Kliendi/pere esmane vastuvõtt (3)

3) Tagasiside uuringu alusel

- Kliendile ja/või kliendi lähikonlasele ja võrgustikupartnerile tulemustest üldistava hinnangu andmine
- Toetavate strateegiate kavandamine ja soovitamine

Eripedagoogi õigused

Lisaks erialasele täiendamisele täiendab rehabilitatsioonis töötav eripedagoog ennast:

- - sotsiaalpsühholoogilises rehabilitatsioonis
- - psühhoteraapias
- - juhtumipõhise rehabiliteerimise metoodikas
- - meeskonnatöös
- - perepsühholoogias

Isiksusomaduste (empaatia, pingetaluvuse, avatuse, koostöövalmiduse) ja erialase tegevuse arendamiseks ja säilitamiseks on vajalik supervisioon.

Osta vajalikku teabekirjandust vastavalt rehabilitatsiooniasutuses kehtestatud korrale.

Eripedagoogi kohustused

- Eripedagoogil on ligipääs delikaatsetele isikuandmetele ja kohustus hoida konfidentsiaalsed infot.
- Viib läbi dokumendihaldust vastavalt ettenähtud korrale.
- Osaleb enesetäiendustel, on kursis eriala arenguga maailmas.
- Teeb koostööd meeskonna- ja võrgustikuliikmetega.
- Vajadusel ja võimalusel laiendab koostöövõrgustikku.
- Osaleb regulaarselt supervisioonis.
- Järgib tööprotsessis kliendi ja enda turvalisuse nõudeid.
- Järgib kutse-eeetika põhimõtteid.
- Lähtub töös eripedagoogi kutsestandardist.

Teenuse maht

- Eripedagoogilise frontaaltöö ühikuks on akadeemiline tund (45 minutit)
- Üks teenuse ühik võrdub 90 minuti eripedagoogi tööajaga (uuringu läbiviimine, andmete analüüs ja sisestamine, tagasiside andmine)
- Optimaalne uuringute arv kliendile on individuaalne, aga mitte sagedasem kui kord aastas.
- Eripedagoog töötab kliendiga 22 tundi nädalas, millele lisandub ettevalmistav ja toetav töö meeskonna ja paberitöö, enesetäiendus ja võrgustikutöö 10-15 tundi nädalas

Sihtgrupp

Sihtgrupiks on lapsed vanuses kuni 18 ja 16-aastased ja vanemad isikud, kellel on hariduslik erivajadus

- vaimupuude,
- käitumishälbe,
- Pervasiivse (isiksuse) arenguhäire,
- vaegkuulmise,
- vaegnägemise ja/või
- haiguse ja kehapuude tõttu ja neil on primaarsed või sekundaarsed õpiraskused.

Sihtgrupp

Nimetatud põhjustel on kliendil väljendunud raskused sotsiaalses keskkonnas, suhtlemisel ja/ või toimimisel igapäevaelu tegevustes.

Samaaegselt teenust saavate inimeste/osalejate arv

- Eripedagoogi teenus rehabilitatsioonimeeskonnas (eripedagoogiline uuring) viiakse läbi individuaalselt.

Eripedagoogi rehabilitatsiooniteenus grupis

- on isiku ea- ja puudespetsiifiline toimetulekuõpe ja nõustamine, tagamaks parem toimetulek reaalses sotsiaalses keskkonnas, suhtlemisel ning eakohaste igapäevatoimingute sooritamisel.
- **Teenuse osutamise eesmärk:** eesmärgiks on toimetulekuõppe kaudu kliendi toimetulekuoskuste parandamine ja säilitamine erinevates sotsiaalsetes situatsioonides (olme, mäng, huvitegevus, õppimine, töötamine).

Teenus sisaldab järgmisi tegevusi (1)

- Gruppide komplekteerimine
- Tutvustamine, kollektiivi moodustamine reeglite ja tingimuste kehtestamine
- Koostöölepingu sõlmimine, informatsiooni vahendamine (suuline), ajagraafiku koostamine
- Töötamine grupi liikmete teadlikkuse ja motiveeritusega, tagamaks osalemise eesmärgistatud rehabilitatsiooniprotsessis
- Erinevate võtete katsetamine ja sobivate väljavalimine
- Vajalike vahendite valik ja hankimine, valmistamine

Teenus sisaldab järgmisi tegevusi (2)

- Grupi liikmete vahelise koostöö arendamine, toetavate suhete kujundamine
- Individuaalsete juhendite väljatöötamine ja vormistamine
- Eripedagoogiliste tegevuste läbiviimine, dünaamika hindamine
- Grupi liikmetelt tagasiside hankimine ja vajadusel korrektiivide tegemine
- Võrgustikuliikmete nõustamine ja nendega konsulteerimine
- Individuaalsete abistamisvõtete ja abivahendite osas nõustamine
- Dokumentatsiooni vormistamine

Kvaliteedinõuded teenusele

Eelnimetatud kvaliteedinõuetele lisandub:

Kvaliteedi tagab koormus, kus meeskonna eripedagoog töötab individuaalselt 4–5 kliendiga päevas.

Vajadusel viiakse tegevused läbi kliendi reaalses sotsiaalses keskkonnas.

Üks eripedagoog saab paralleelselt töötada kuni 2 rehabiliteeritavate grupiga.

Eripedagoogi individuaalne rehabilitatsiooniteenus

- Teenuse nimetus: eripedagoogi individuaalne rehabilitatsiooniteenus
- Teenuse osutaja: kõrgharidusega eripedagoog, vähemalt kolmeaastane staaž oma erialal
- Valdkond, kus antud või sarnast teenust praegu osutatakse: rehabilitatsioon

Eripedagoogi individuaalne rehabilitatsiooniteenus

- on isiku ea- ja puudespetsiifiline toimetulekuõpe ja nõustamine, tagamaks parem toimetulek reaalses sotsiaalses keskkonnas, suhtlemisel ning eakohaste igapäevatoimingute sooritamisel.
- **Teenuse osutamise eesmärk:** eesmärgiks on toimetulekuõppe kaudu kliendi toimetulekuoskuste parandamine ja säilitamine erinevates sotsiaalsetes situatsioonides (olme, mäng, huvitegevus, õppimine, töötamine).

Teenus sisaldab järgmisi tegevusi (1)

- Kliendi ootuste ja soovide väljaselgitamine, eesmärkide püstitamine
- Koostöölepingu sõlmimine, informatsiooni vahendamine (suuline), ajagraafiku koostamine
- Töötamine kliendi teadlikkuse ja motiveeritusega, tagamaks osalemise eesmärgistatud rehabilitatsiooniprotsessis
- Erinevate võtete katsetamine ja sobivate väljavalimine
- Vajalike vahendite valik ja hankimine, valmistamine

Teenus sisaldab järgmisi tegevusi (2)

- Individuaalsete juhendite väljatöötamine ja vormistamine
- Eripedagoogiliste tegevuste läbiviimine, dünaamika hindamine
- Kliendilt tagasiside hankimine ja vajadusel korrektiivide tegemine
- Kliendi võrgustikuliikmete nõustamine ja nendega konsulteerimine tagasiside eesmärgil
- Individuaalsete abistamisvõtete ja abivahendite osas nõustamine
- Dokumentatsiooni vormistamine

Kvaliteedinõuded teenusele

Eelnimetatud kvaliteedinõuetele lisandub:

- Kvaliteedi tagab koormus, kus meeskonna eripedagoog töötab individuaalselt 4–5 kliendiga päevas.
- Vajadusel viiakse tegevused läbi kliendi reaalses sotsiaalses keskkonnas.

Eripedagoogi teenus perele

- **Teenuse nimetus:** eripedagoogi rehabilitatsiooniteenus perele
- **Teenuse osutaja:** kõrgharidusega eripedagoog, vähemalt kolmeaastane staaž oma erialal.
- **Valdkond, kus antud või sarnast teenust praegu osutatakse:** rehabilitatsioon

Eripedagoogi rehabilitatsiooniteenus perele

- on isiku pere- või tugiliikmete aktiivne kaasamine rehabilitatsiooniprotsessi, nende õpetamine ja juhendamine isiku iga arvestavate toimetulekuoskuste parendamise eesmärgil.
- Teenus võib olla toetatav individuaalsele rehabilitatsiooniteenusele või iseseisev teenus.

Teenuse osutamise eesmärk

- Eesmärgiks on kliendi pere- või tugiliikmete adekvaatne toimetulek kliendi kasvatamisel, suunamisel ja juhendamisel ning kliendi vajaduste mõistmisel.

Teenuse kirjeldus

- Perega esmakohtumine ja tegevuse eesmärgi ning meetodite kirjeldamine
- Koostöölepingu sõlmimine, informatsiooni vahendamine (suuline), ajagraafiku koostamine
- Töötamine pereliikmete teadlikkuse ja motiveeritusega, tagamaks osalemine eesmärgistatud rehabilitatsiooniprotsessis
- Erinevate võtete katsetamine ja sobivate väljavalimine

Teenuse kirjeldus

- Vajalike vahendite valik ja hankimine, valmistamine
- Pereliikmete vahelise koostöö arendamine, toetavate suhete kujundamine
- Individuaalsete juhendite väljatöötamine ja vormistamine
- Individuaalsete abistamisvõtete ja abivahendite osas nõustamine
- Eripedagoogiliste tegevuste läbiviimine, dünaamika hindamine
- Tagasiside hankimine ja vajadusel korrektiivide tegemine
- Dokumentatsiooni vormistamine

Kvaliteedinõuded teenusele

Eelnimetatud kvaliteedinõuetele lisandub:

- Kvaliteedi tagab koormus, kus meeskonna eripedagoog töötab individuaalselt 4–5 kliendiga päevas
- Vajadusel viiakse tegevused läbi kliendi reaalses sotsiaalses keskkonnas.